

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра етики, естетики та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Комаха Л.Г.

«___» _____ 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА ТА КОРПОРАТИВНА ЕТИКА

для студентів

галузь знань **12 інформаційні технології**
спеціальність **125 кібербезпека**
освітній рівень **магістр**
освітня програма **кібербезпека**
вид дисципліни **вибір ВНЗ**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2017/2018
Семестр	I
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Подолян Галина Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2017

Розробники: Подолян Галина Петрівна, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

ЗАТВЕРДЖЕНО
«28» серпня 2017 р.

Зав. кафедри етики, естетики та культурології

_____ Панченко В.І.

Протокол № 1 від «28»серпня 2017 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету інформаційних технологій

Протокол від « » 2017 року №1

Голова науково-методичної комісії _____ (Красовська Г.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« » 2017 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування цілісного розуміння студентами кола проблематики професійної та корпоративної етики як актуальних галузей знання та практики.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування курсу базується на знаннях з таких дисциплін освітнього рівня «бакалавр» як: «Історія української культури», «Психологія», «Соціологія» та ін. Студенти повинні **знати** основні філософські поняття, категорії і методи соціально-філософського пізнання сфер професійної діяльності та корпоративної культури.
2. **Вміти** опрацьовувати інформацію про особливості морально-професійних проблем, обов'язки і деонтологію у професійній діяльності, моральні дилеми, складні морально-психологічні конфліктогенні фактори спільної діяльності у професійній сфері та корпоративній культурі; застосовувати основні поняття, категорії в аналізі соціально-культурних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції розуміння та інтерпретації професійної етики та корпоративної культури, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей професійної діяльності і корпоративної культури в контексті розвитку цивілізаційних процесів в умовах глобалізації.
3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією; аналізу, критичного відношення та прогнозування перспектив розв'язання соціокультурних, морально-етичних, морально-психологічних проблем особистісного розвитку та соціального функціонування.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Професійна та корпоративна етика» належить до переліку дисциплін вибору ВНЗ та викладається у I семестрі магістратури. Навчальна дисципліна сприяє формуванню особистісних компетенцій фахівця, етично освіченого й морально спрямованого у виконанні професійних обов'язків. Етичне знання й етична компетентність є вимогами сучасного суспільства. Підвищення ролі етичної складової у розвитку суспільства, відпрацювання навичок її реалізації у професійній діяльності фахівця визначає актуальність та важливість даної дисципліни, обумовлює розвиток пізнавальних та аналітичних можливостей студентів магістратури, що сприятиме поглибленню їх фахової майстерності та професійної культури, реалізації гуманістичних, етично виважених підходів до організації змісту та характеру професійної діяльності.

Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методологія, основні напрямки та проблематика сучасних досліджень професійної етики та корпоративної культури. Розглядаються процеси формування морального кредо професійної діяльності, досвід втілення у професійній взаємодії єдності морального та фахового регуляторів духовного життя. Володіння майбутніми професіоналами моральними цінностями визначається як культурний капітал, реалізація якого сприятиме соціальній стабільності, громадській згоді та порядку, виступатиме своєрідним механізмом соціального контролю професійної діяльності.

Особлива увага зосереджується на тих питаннях сучасних прикладних та професійних практик, що залишаються відкритими для дискусій на нормативному рівні.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про сучасні дослідження професійної та корпоративної етики, основну проблематику, дослідницькі підходи та методології вивчення різноманітних видів професійної етики. В результаті

навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й вміти використовувати їх у вирішенні конкретних аналітичних і дослідницьких завдань щодо моральних колізій в сучасних практиках, надаючи неупереджену експертну оцінку досліджуваним явищам.

5. Результати навчання за дисципліною:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, методи, завдання, теоретичні основи, причини формування професійно-етичних досліджень, що склалися в сучасних гуманітарних науках	лекція	тест, підсумкова контрольна робота	5
1.2	критерії розрізнення прикладної, професійної та корпоративної етики	лекція	усна відповідь	5
1.3	принципи морально-нормативного забезпечення різноманітних професійних сфер	лекція	тест, усна відповідь	5
1.4	зв'язок між професійною культурою та професійною мораллю як основою професійної етики	лекція	самостійна письмова робота, усна відповідь	5
1.5	методи та механізми розв'язання основних моральних дилем сучасних практик	лекція, семінарське заняття	самостійна письмова робота, усна відповідь	10
1.6	засоби і прийоми подолання розриву між загальними моральними принципами та вимогами корпоративної етики	лекція, семінарське заняття	самостійна письмова робота, усна відповідь	10
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із прикладної, професійної та корпоративної етики	семінарське заняття, самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
2.2	кваліфіковано виявляти моральні конфлікти в конкретних ситуаціях практичної діяльності	семінарське заняття, самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
2.3	аргументовано вибирати рішення щодо відкритих дилемних	семінарське заняття,	усна відповідь, самостійна	10

* заповнюється за необхідністю, наприклад для практик, лабораторних курсів тощо.

	моральних проблем	<i>самостійна робота</i>	<i>письмова робота</i>	
2.4	давати експертну оцінку мотивів, норм, ціннісних орієнтирів професійної поведінки та діяльності;	<i>семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
2.5	формувати потенційно перспективні шляхи виходу із складних морально-професійних чи морально-психологічних ситуацій	<i>семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
	Комунікація:			
3.1	вести етичний теоретичний дискурс щодо актуальних питань соціальної моральної практики	<i>лекція, семінарське заняття</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
3.2	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання новітньої філософської літератури для підготовки до семінарських занять та написання самостійних робіт	<i>семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
3.3	презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій, конспектів	<i>семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із відповідних досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	<i>самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, самостійна письмова робота</i>	5
4.2	виробляти критичне відношення до існуючих варіантів інтерпретації і вирішення моральних дилем, морально-професійних і морально-психологічних проблем і конфліктів, в сучасних практиках професійної і корпоративної діяльності; формувати власні підходи до вирішення даної проблематики	<i>лекція, семінарське заняття, самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, дискусії, самостійна письмова робота</i>	5
4.3	усвідомлювати відповідальність за достовірність, об'єктивність та політико-ідеологічну незаангажованість отриманих висновків стосовно проведених	<i>самостійна робота</i>	<i>усна відповідь, дискусії, самостійна письмова робота</i>	5

досліджень і пояснень щодо аналізу професійних і корпоративних культур			
--	--	--	--

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін)

Результати навчання дисципліни	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання					

7. Структура курсу: у курсі передбачено 2 змістових частини. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських занять, з використання інтерактивних методів навчання. Завершується дисципліна заліком.

Перша частина курсу присвячена аналізу історико-теоретичних засад професійної та корпоративної етики (предмет, завдання, соціокультурні причини, історія розвитку професійно-етичних досліджень, корпоративної культури, основні види професійної етики і корпоративного функціонування).

Друга частина курсу присвячена аналізу практичного рівня функціонування проблематики професійної та корпоративної етики.

8. Схема формування оцінки:

Контроль здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання(знання 1.1 – 1.6), що складає 40% від загальної оцінки та оцінювання практичної підготовки – результати навчання(вміння(2.1-2.5); (комунікація 3.1-3.3); автономність та відповідальність 4.1-4.3), що складає 60% загальної оцінки.

Критерії оцінювання:

1. Усна відповідь:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

4 бали - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу. Допускаються несуттєві неточності;

3 бали – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, Має у відповіді суттєві неточності;

2 бали – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки у відповіді.

2. Доповнення / дискусія:

3 бали – доповнення змістовне, ґрунтовне, конструктивно доповнює обговорення теми,

2 бали – доповнення змістовне,

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

3. Конспект першоджерел:

2 бали – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями,

1 бал – студент законспектував текст без цитувань та пояснень.

4. Самостійна робота, підсумкова письмова робота:

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження / письмової роботи

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності.

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності.

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє несамостійність у виконанні завдань.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу із двох частин та виконання самостійних робіт

Оцінювання за формами контролю:

Види робіт		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 бали	Max – 80 балів
Усна відповідь ¹		«3» x 5 = 15	«5» x 5 = 25
Доповнення, участь в дискусіях		«1» x 3 = 3	
Тестове опитування		«3» x 1 = 3	«7» x 1 = 7
Конспекти першоджерел ²		«1» x 2 = 2	«2» x 4 = 8
Самостійна індивідуальна робота ³		«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова контрольна робота		«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20

¹ у разі відсутності студента на семінарському занятті, розглянуті на семінарі питання відпрацьовуються в усній формі при наявності конспекту підготовки. Загальна кількість балів за аудиторну роботу складає 30% від семестрової кількості балів

² Максимальна кількість балів за конспекти першоджерел в даній навчальній дисципліні не може бути більше, ніж 10% від семестрової кількості балів, тобто не більше, ніж 8 балів

³ Загальна кількість балів за самостійну індивідуальну роботу складає 50% від семестрової кількості балів, тобто мін. – 24 бали, максимум – 40 балів

Заборгованості за темами студент повинен здати протягом 10 днів після завершення теми.

Підсумкове оцінювання у формі заліку: підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів), яка визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру. Мінімальною кількістю балів, що визначає достатній рівень опанування студентом навчальної дисципліни та допуском до заліку, є **48** балів. Проте, у такому випадку максимальна оцінка знань студента за кредитно-модульною системою (робота протягом семестру плюс залік) не може перевищувати 60 балів, що за шкалою відповідності дорівнює оцінці «задовільно».

У випадку, коли результати кредитно-модульної оцінки знань студента протягом семестру складають **35-59** бали за дві змістові частини, максимальна оцінка знань студента за кредитно-модульною системою (робота протягом семестру плюс залік) не може перевищувати **79** балів, що за шкалою відповідності дорівнює оцінці «добре».

Таким чином, підсумкова оцінка складається із суми семестрової кількості балів та підсумкової контрольної роботи

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	ПКР (підсумкова контрольна робота) / залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

Шкала відповідності:

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина 1. Історико-теоретичні засади професійної та корпоративної етики				
1	Тема 1. Історико-теоретичні засади етики як «практичної філософії»	2	2	10
2	Тема 2. Прикладна етика як напрям сучасних етичних досліджень	2	2	11
3	Тема 3. Соціально-філософські виміри професійної етики	2	2	11
Частина 2. Практичні виміри професійної та корпоративної етики				
	Тема 4. Корпоративна культура в соціально-трудовах відносинах	2	2	10
	Тема 6. Корпоративна соціальна відповідальність	2	2	10
	Тема 7. Соціально-етичний менеджмент у трудовій діяльності	2	2	10
	Підсумкова контрольна робота	2		
	Консультації	2		
	ВСЬОГО	16	12	62

Загальний обсяг 92 год., в тому числі:

Лекцій - 14 год.

Семінарських занять - 12 год.

Консультацій - 2 год.

Самостійна робота становить - 62 год.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Етика. Естетика. Навч. посіб./ за наук. ред. Панченко В.І. – К. «Центр учбової літератури», 2014.
2. Коновалова Л.В. Прикладная этика. – М., 1998.
3. Малахов В.А. Етика спілкування: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2006.
4. Основи етики управління. – Х., 2009.
5. Прикладна етика. Навч. посіб./ За наук. ред. Панченко В.І. – К., 2012.
6. Теоретичні проблеми сучасної етики: навч. посіб. для студ. ВНЗ / [Т.Г. Аболіна, І.В. Васильєва, А.М. Єрмоленко та ін.]. – 2-ге переробл. та доповн. К.: ВД «Авіцена», 2013.

Додаткова:

1. Єрмоленко А.М. Соціальна етика та екологія. – К., 2010.
2. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технічної цивілізації. – К., 2001.
3. Кастельс. М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура. – М., 2000
4. Капитонов Э.А., Зинченко Г.П., Капитонов А.Э. Корпоративная культура: теория и практика. М., 2005.
5. Макінтайр Е. Після чесноти: дослідження з теорії моралі / Пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2002. – 436 с.
6. Мур Дж. Принципы этики. М., 1984.
7. Политическая и экономическая этика. – М., 2001.
8. Филиппова Л.Я. Компьютерная этика: Морально-этические и правовые нормы для пользователей комп. сетей. – Х., 2006.
9. Фролов И.Т., Юдин Б.Г. Этика науки: проблемы и дискуссии. – М., 1986.
10. Цвык В.А. Профессионализм: опыт социально-философского анализа. - М., 2004.
11. Шелдрейк Дж. Теория менеджмента: от тейлоризма до японизации. – СПб., 2001.

